

عنوان مقاله:

سمرقندی حلقه مفقوده تاریخ منطق

محل انتشار:

دو فصلنامه پژوهش های معرفت شناختی، دوره 9، شماره 20 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسنده:

علی اصغر جعفری ولنی - عضو هیات علمی دانشگاه شهید مطهری

خلاصه مقاله:

گرچه منطق سینوی مسائل زیادی را از یونان برگرفته، ولی شایسته نیست آن را صرفاً شرح مفصل منطق یونان بدانیم. نوآوریهای متعدد شیخ الرئیس در علم منطق، از او یک منطق دان برجسته ساخته است. اما با وجود نوآوریهای منطقی قابل توجه در اندیشه سمرقندی مانند ارائه ملاک صدق و کذب قضایای منصرفه، تحلیل متفاوت از قضایای حقیقیه، خارجی و ذهنیه، معرفی نقیض قضیه جزئییه مرکبه، تبیین متفاوت صدق و کمیت قضیه متصله لزومیه، عکس مستوی شرطیات، شناسایی ضروب غیرمنتج قیاس شرطی لزومی، و دو راه حل در پاسخ به پارادوکس دروغگو (جذر اصم)، نقش او در تاریخ منطق سینوی ناشناخته مانده است؛ چراکه مهمترین اثر منطقی او یعنی شرح القسطاس هنوز به صورت نسخه خطی است. سمرقندی در این اثر به آثار منطق دانان پیش از خود توجه داشته و حضور اندیشه های منطق دانان متقدم به خوبی مشاهده می شود، لذا نوآوری های این اثر را باید در میان نقدهای او بر دیگر منطق دانان، جستجو کرد؛ درعین حال او طبق شواهد، بر اندیشه منطق دانان پس از خود نیز تأثیرگذار بوده است.

کلمات کلیدی:

منطق نگاری سینوی، سمرقندی، شرح قسطاس، منطق، تاریخ منطق

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1626015>

